

Методичний коментар до теми “Зміни”

Цікавинка місяця

Перед формувальним оцінюванням важливо налаштувати дітей так, щоб їм було цікаво відповідати на запитання, щоб вони сприймали оцінювання як ще один сюрприз, цікаву форму роботи, навчальну гру тощо.

Зробіть формувальне оцінювання цікавинкою місяця. Так, звичайно, це підсумок роботи за темою, але ми не ставимо й не отримуємо оцінок, не критикуємо, а визначаємо, що вийшло, а що ні, радимося. Ми озираємося, щоб показати самим собі, що ми дізналися, чого цікавого навчилися. Ми маємо ще раз показати дітям, що здобуті знання знадобляться їм у житті. Діти розмірковують, що сподобалося, а що ні, що хочеться змінити, а що змінювати не варто.

У формувальному опитуванні немає прямих запитань. Ми перевіряємо рівень знань і вмінь опосередковано, за допомогою завдань, які показують, як дитина може використати свої знання. Ми звертаємо увагу на те, як діти оцінюють процес навчання, на їхню зацікавленість, прагнення працювати в команді тощо. Багато запитань допомагають учителю розв'язувати одразу кілька завдань.

Розглянемо, як можна аналізувати відповіді учнів на запитання опитувальника.

Чи варто наполягати, щоб діти зазначали своє ім'я?

Не варто. Адже нам потрібні щирі відповіді, чесна й відверта розмова з дітьми.

Це питання довіри між педагогом, учнями та батьками. Якщо діти довіряють педагогові, упевнені, що педагог справді виконає свої обіцянки, знають, що батьки не сваритимуть за погані відповіді, то дитина відрекомендується так, щоб було зрозуміло, хто саме відповідав на запитання.

Тож певні висновки можна робити вже з першої відповіді.

Перші враження

Перший блок запитань допомагає дізнатися про перші враження дітей від початку навчального року.

- Чи чекав/чекала ти початку нового навчального року?
- Чи зацікавила тебе книжка про лісову школу, уривки якої ти читав/читала в підручнику?
- Які завдання тебе найбільше зацікавили?

Це інформація для педагога та батьків, яка показує, наскільки цікаво було дітям у першому класі і чи вдалося їм добре підготувати до другого класу. Учитель також може побачити, над чим варто попрацювати в наступні місяці, щоб учням було комфортніше навчатися.

Зверніть увагу на те, які завдання зацікавили дітей найбільше, адже ця інформація вказує на улюблені форми діяльності, на здібності учнів та їхню мотивацію до навчання.

Зіставте відповіді на три запитання.

- Які завдання тебе найбільше зацікавили?
- Які сторінки підручника тебе зацікавили найбільше?
- Про які завдання ти передусім розкажеш вдома?

Вони мають бути повністю чи частково схожими, велике розходження може підказати вам, що діти не зовсім чесно відповідали на запитання опитувальника або інакше, ніж ви сподівалися, зрозуміли ці запитання.

Наприклад, якщо дітям сподобалося створювати поробки, то вони обов'язково похваляться ними батькам, а серед сторінок підручника найімовірніше оберуть сторінку з поробкою.

Комунікація у класі

Наступні запитання дають змогу перевірити, як спілкуються учні, наскільки успішно комунікують, наскільки їм комфортно працювати разом.

- Наскільки тобі сподобалося працювати разом з однокласниками та однокласницями?
- Які завдання тобі більше сподобалося виконувати самостійно?
- Скільки осінніх змін у природі знайшли твої однокласники та однокласниці?

Далі в опитувальнику з'являться ще запитання на цю тему:

- Чи знаєш ти, які зміни сподобалися твоїм однокласницям та однокласникам?
- Про які завдання ти передусім розкажеш удома?

Якщо дитина добирає багато завдань для індивідуальної роботи, які у вас у класі зазвичай розв'язують у групі, то це може свідчити про недостатню розвиненість комунікативної компетентності, невміння домовлятися з однолітками, необхідність змінити групу для певної дитини, а, можливо, дітей просто не зацікавили ті чи інші форми роботи й треба змінювати зміст тощо.

Можливо, варто збільшити кількість завдань для роботи в групі. А, може, їх забагато. Можливо, варто інакше формувати групи в класі. Або придумати груповий квест, інші цікаві форми роботи, які допоможуть вивести колективні форми роботи на інший рівень.

Як почнеться новий навчальний рік так і...

Новий навчальний рік щойно розпочався, тож варто проаналізувати, наскільки вдалим був цей початок, щоб якомога раніше за потреби щось змінити у спілкуванні з дітьми та їхніми батьками, організації освітнього процесу, позаурочній роботі тощо. Зробити це допоможуть наступні запитання.

- Чи сподобався тобі початок занять у школі?
- Які зміни тобі найбільше сподобалися?
- Чи знаєш ти, які зміни сподобалися твоїм однокласницям та однокласникам?
- Які сторінки підручника тебе зацікавили найбільше?

Під час аналізу відповідей на ці запитання, зверніть увагу й на відповідь на запитання "Чи чекав/чекала ти початку нового навчального року?". Важливо розуміти, якими були очікування дітей, і чи справдилися вони. Чому так трапилося?

Дуже важливо звернути увагу на те, чи стосуються зміни, які сподобалися дітям, навчання, які саме сторінки підручника найбільше зацікавили — зі схемами, поробками, фрагментом книжки, великою кількістю картинок, які на цих сторінках завдання тощо. Пригадайте, як ви працювали за цими сторінками в класі — чи були у вас цікаві обговорення, чи сподобалися саме ці завдання, чи все було дітям зрозуміло тощо.

Відповідь на запитання “Чи знаєш ти, які зміни сподобалися твоїм однокласникам та однокласникам?” не лише важлива як ще одна перевірка комунікативної компетентності, а й допоможе зрозуміти, наскільки діти цікавилися змінами у школі: адже нецікаве запитання вони не обговорюватимуть.

Підсумки теми й погляд у майбутнє

Останній блок запитань дає змогу перевірити здобуті знання, прислухатися, що обговорюють діти вдома з батьками, побачити наскільки учні зацікавилися курсом “Я досліджую світ”.

- Чи хочеш ти прочитати всю книжку Всеволода Нестайка "Пригоди у Павутинії"?
- Про які завдання ти передусім розкажеш удома?
- Чи залежать від тебе такі зміни?
- Що передусім треба зробити, повернувшись зі школи додому?
- Чи цікаво тобі, про що йтиметься в наступній темі?

Запитання “Чи залежать від тебе такі зміни? Що передусім треба зробити, повернувшись зі школи додому?” допомагають перевірити глибину знань та дізнатися, у певному сенсі, про стосунки в родині.

І, звичайно, якщо перша тема зацікавила, то учень захоче підглянути, щоб дізнатися, якою буде наступна тема, або ж чекатиме сюрпризу!